

§ 159

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan talousarvioehdotus vuodeksi 2023 ja taloussuunnitelmaehdotus vuosiksi 2023–2025

HEL 2022-005385 T 02 02 00

Esitys

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta toteaa, että raami ei mahdollista kaupunkistrategian täysimääräiseen toteuttamiseen tarvittavien palvelujen tarjoamista.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalla energian hinnan nousu näkyy voimakkaammin kuin muilla peruspalveluja tuottavilla toimialoilla. Tämänhetkisen arvion mukaan toimialan energiakustannukset ovat ensi vuonna 4,9 miljoonaa euroa korkeammat kuin kuluvan vuoden talousarviossa.

Jos energiakustannusten ja yleisen hintatason nousua ei huomioida ensi vuoden talousarviossa, tarkoittaa se merkittäviä leikkauksia toimialan palveluiden laatuun ja laajuuteen. Kulttuuri, liikunta, nuorisotoiminta ja kirjastot kärsivät pahasti koronapandemiasta ja palveluiden nykyisen tason heikentäminen vaikeuttaisi koronasta palautumista merkittävästi.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan mielestä toimialan käyttömeneihin pitääkin lisätä vähintään energiakustannusten nousun verran lisää määrärahoja sekä siirtää investoinneista käyttötalouden puolelle eräitä menoja.

Talousarvioehdotuksen raamissa ei myöskään ole huomioitu uusien lakisääteisten tehtävien kuten oppivelvollisuuslain vaatimia uusia vakanssien tuomaa rasi- tusta 0,2 miljoonaa euroa eikä nuorisoikäluokan määrän kasvun tuomaa kustannusta 0,2 miljoonaa euroa. Kaupunkistrategian toteuttamisen edellyttämiä kehittämistoimiin tarvittaisiin yhteensä 3,7 miljoonaa euroa lisärahoitusta.

Lautakunta esittää huolensa irtaimen omaisuuden hankintaan osoitetun määrä rahan pienentämisestä. Se ei vastaa toimialan tarpeita. Lisäksi lautakunta katsoo, että hankintamäärärahoista miljoona euroa olisi syytä siirtää investoinneista käyttötalouden puolelle.

Tämän lisäksi kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta on tehnyt erilliset lausunnot talonrakennushankkeiden rakentamisohjelmasta sekä liikunta- paikkojen ja ulkoilun alueiden rakentamisohjelmasta. Lausunnoissa on kriittisiä huomioita hankkeiden priorisoinnista suhteessa toimialan palveluverkkotarpeisiin. Lautakunta pitää myös liikuntapaikkojen ja ulkoilun alueiden osoitetun määrärahan tasoa selkeästi liian alhaisena.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta esitti kaupunginhallitukselle, että se päättäisi kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan vuoden 2023 talousarvioehdotuksesta ja vuosien 2023–2025 taloussuunnitelmaehdotuksesta liitteiden 1–2 mukaisesti.

Lisäksi kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta merkitsi tiedoksi kaupunginhallituksen vuoden 2023 talousarvioehdotuksen raamin sekä talousarvio- ja taloussuunnitelmaehdotuksen 2023–2025 laatimisohjeet (liite 3).

Käsittely

Asian aikana kuultavana oli talous- ja suunnittelupäällikkö Mika Malmberg. Asiantuntija poistui kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Vastaehdotus:

Paavo Arhinmäki: Esitän ehdotuksen alkuun ennen pohjatekstejä seuraavaa tekstiä:

"Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta toteaa, että raami ei mahdollista kaupunkistrategian täysimääräiseen toteuttamiseen tarvittavien palvelujen tarjoamista.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalla energian hinnan nousu näkyy voimakkaammin kuin muilla peruspalveluja tuottavilla toimialoilla. Tämänhetkisen arvion mukaan toimialan energiakustannukset ovat ensi vuonna 4,9 miljoonaa euroa korkeammat kuin kuluvan vuoden talousarviossa.

Jos energiakustannusten ja yleisen hintatason nousua ei huomioida ensi vuoden talousarviossa, tarkoittaa se merkittäviä leikkauksia toimialan palveluiden laatuun ja laajuuteen. Kulttuuri, liikunta, nuorisotoiminta ja kirjastot kärsivät pahasti koronapandemiasta ja palveluiden nykyisen tason heikentäminen vaikeuttaisi koronasta palautumista merkittävästi.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan mielestä toimialan käyttömenoihin pitääkin lisätä vähintään energiakustannusten nousun verran lisää määrärahoja sekä siirtää investoinneista käyttötalouden puolelle eräitä menoja.

Talousarvioehdotuksen raamissa ei myöskään ole huomioitu uusien lakisääteisten tehtävien kuten oppivelvollisuuslain vaatimia uusia vakanssien tuomaa rasiutusta 0,2 miljoonaa euroa eikä nuorisoiäluokan määrän kasvun tuomaa kustannusta 0,2 miljoonaa euroa. Kaupunkistrategian toteuttamisen edellyttämiä kehittämistoimiin tarvittaisiin yhteensä 3,7 miljoonaa euroa lisärahoitusta.

Lautakunta esittää huolensa irtaimen omaisuuden hankintaan osoitetun määrä rahan pienentämisestä. Se ei vastaa toimialan tarpeita. Lisäksi

lautakunta katsoo, että hankintamäärärahoista miljoona euroa olisi syytä siirtää investoinneista käyttötalouden puolelle.

Tämän lisäksi kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta on tehnyt erilliset lausunnot talonrakennushankkeiden rakentamisohjelmasta sekä liikuntapaikkojen ja ulkoilun alueiden rakentamisohjelmasta. Lausunnoissa on kriittisiä huomioita hankkeiden priorisoinnista suhteessa toimialan palveluverkkotarpeisiin. Lautakunta pitää myös liikuntapaikkojen ja ulkoilun alueiden osoitetun määrärahan tasoa selkeästi liian alhaisena."

Kannattaja: Nina Suomalainen

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta hyväksyi Paavo Arhinmäen vastaehdotuksen yksimielisesti.

Esittelijä

vs. kulttuurin ja vapaa-ajan toimialajohtaja
Kirsti Laine-Hendolin

Lisätiedot

Kirsti Laine-Hendolin, hallintojohtaja, puhelin: 09 310 87751
kirsti.laine-hendolin(a)hel.fi
Mika Malmberg, talous- ja suunnittelupäällikkö, puhelin: +358405823381
mika.malmberg(a)hel.fi
Ari Tirri, talouspäällikkö, puhelin: 310 85510
ari.tirri(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Talousarvioteksti 2023
- 2 TAE 2023 taulukkoliite
- 3 Vuoden 2023 talousarvioehdotuksen raami sekä talousarvio ja taloussuunnitelmaehdotuksen 2023-2025 laatimisohteet

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Esitysehdotus

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta esittää kaupunginhallitukselle, että se päättäisi kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan vuoden 2023 talousarvioehdotuksesta ja vuosien 2023–2025 taloussuunnitelmaehdotuksesta liitteiden 1–2 mukaisesti.

Lisäksi kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta merkitsee tiedoksi kaupunginhallituksen vuoden 2023 talousarvioehdotuksen raamin sekä talousarvio- ja taloussuunnitelmaehdotuksen 2023–2025 laatimisohteet (liite 3)

Esittelijän perustelut

Postiosoite
PL 51400
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kulttuurijavapaa-aika@hel.fi

Käyntiosoite
Fredriksberg, Konepajankuja 3
Helsinki 00510

Puhelin
+358 9 310 1060
Faksi

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alv.nro
FI02012566

Kuntalain mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio. Hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös kolmea tai useampaa vuotta koskeva taloussuunnitelma. Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Kaupunginhallitus hyväksyi kokouksessaan 27.6.2022 vuoden 2023 talousarvioehdotuksen raamin sekä talousarvio- ja taloussuunnitelmaehdotuksen 2024–2025 laatimisohteet. Samassa yhteydessä todettiin, että lauta- ja johtokuntien tulee hyväksyä talousarvioehdotuksensa 14.9.2022 mennessä.

Kaupunkistrategia vuosille 2021–2025 on lähtökohtana valmisteltaessa valtuustokauden talousarvioita, toimintasuunnitelmia ja tulosbudjetteja. Kaupunkistrategiaa toteutetaan neljällä strategisella poikkihallinnollisella ohjelmalla: vastuullinen ja kestävä talous, kunnianhimoinen ilmasto- ja viihtyisä kaupunki sekä segregaaion ehkäiseminen.

Kaupunkistrategian mukaisesti vuoden 2023 raami perustuu valtuustokauden alussa käyttömenojen kasvun vastuuperiaatteeseen, jossa käyttömenojen kasvu sidotaan kustannustason ja väestönkasvun muutokseen sekä strategiassa asetettuun tuottavuustavoitteeseen. Strategian mukaisesti vuosittaiset talousarviot, ja tätä edeltävä talousarvioehdotuksen raami, eivät ylitä vastuuperiaatteen mukaista menotaso.

Talousarvioehdotuksen 2023 raami ja laatimisohteet perustuvat yleiseen talouskehitykseen ja sotepe-muutoksen huomioimiseen kaupungin verorahoituksessa 2023–2025, sotepe-muutoksen ja HKL:n yhtiöittämisen huomioimiseen strategian taloustavoitteissa, kaupunkistrategian käyttötalouden vastuuperiaatteeseen sekä kokonaisinvestointien mitoittamisen tavoitteisiin.

Kaupunginhallitus ei ole ehdotuksessaan antanut toimialakohtaisia raameja, mutta talousarvioehdotusten yhteensovitus tehdään kaupunkitasoisen kokonaisraamin puitteissa. Kaupunkitasoisen kokonaisraamin mukaisten toimintamenojen kasvuprosentti on 2,21 % verrattuna talousarvioon 2022

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan talousarvioesitys on tehty perustuen kaupunkitason 2,21 % toimintamenojen kasvuun, joka on laskennallisesti noin 4 400 000 euroa lisää katteeseen. Raamin kasvu on laskettu vuoden 2022 talousarvion katteesta, josta on poistettu kaupungin taidemuseon (HAM) kulut ja tuotot.

Toimialan vuoden 2022 talousarvion toimintakatteesta poistuu 6,1 miljoonaa euroa, joka vaikuttaa vähentävästi myös talousarvion 2023 katteeseen. Tämä luku on 1,8 miljoonaa euroa pienempi, kuin kesäkuussa

ilmoitettu summa 7,9 miljoonaa euroa. Muutos johtuu siitä, että verottaja hyväksyi toimitilojen arvonlisäveroa ja vastikkeetonta luovutusta koskevan ennakkoratkaisuhakemuksen elokuussa, minkä seurauksena toimialalle jää 1,8 miljoonaa euroa HAM:in tiloihin liittyvää vuokratulua. Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala maksaa vuokran sisäisesti kaupunkiympäristön toimialalle, mutta ei peri sitä HAM-säätiöltä.

Tämän lisäksi kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalle tullaan teknisesti siirtämään kaupunkiympäristön toimialan tekemän vuokramallin muutoksen mukaiset määrärahat.

Talousarvioesitys on valmisteltu siten, että toimiala varautuu välttämättömien menojen kasvuun 8 700 000 eurolla. Näitä ovat ennakoidut menot palkankorotusten, energiakulujen sekä sisäisten vuokrien kattamiseksi. Lisäksi on ennakoitu, että palvelujen ostojen sekä aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden tiliryhmäkohdille kohdistuu menokasvua yleisen hintatason nousun johdosta 1 400 000 euron verran.

Edellä kuvatun mukaisesti talousarvioesityksen määrärahakasvu on yhteensä 10 100 000 euroa. Tästä talousarvioehdotuksessa katetaan raamin ennakoidulla kasvulla 4 400 000 euroa ja lisäksi toimialan nykyisen raamin sisältä tehdään 4 900 000 euron menojen sopeutus sekä 800 000 euron tulojen kasvu verrattuna 2022 tulosbudjettiin. Tulojen kasvu tarkoittaa sitä, että toimialan tulojen osuus säilyy noin 15 %:n tasolla ja hintoihin tehdään keskimäärin noin 4 %:n korotukset.

Toimialan raamipainevalmistelussa keväällä 2022 tunnistettiin toimintaympäristön muutoksiin liittyviä toiminnallisia 5 300 000 euron verran. Näihin tarpeisiin ei ole kohdennettu määrärahoja tässä talousarvioesityksessä.

Yleinen hintatason nousu sekä erityisesti energiakulujen kasvu luovat erityistä epävarmuutta vuoden 2023 talousarvion taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteutumiseksi. Nykyisen raamin sisällä tehtävä 4 900 000 euron sopeutus tarkoittaa toimialan nykyisen palvelutarjonnan laajuuden supistamista. Tarkempi suunnittelu palvelutarjonnan laajuuden supistamisesta tehdään tulosbudjettivaiheeseen syksyn 2022 aikana. Lisäksi toimialalla suunnitellaan energiansäästötoimenpiteitä energiankäytön vähentämiseksi sekä energiakulujen kasvun hallitsemiseksi.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalla investoinnit kohdentuvat irtaimen omaisuuden perushankintoihin. Kaupunkitasoisessa vuoden 2023 talousarviossa kaupungin irtaimen investointiraami pienenee 7,4 %. Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala on soveltanut tätä samaa prosenttia esittäessään 500 000 euron pienennystä vuoden 2022 investointibudjettiin. Toimialan vuoden 2023 investointien talousarvioehdotus on 6 900 000

euroa. Tämä tarkoittaa joidenkin uusien irtaimen omaisuuden perushankintojen myöhentämistä suunnitellusta.

HAM:iin liittyvillä irtaimen investoinneilla ei ole vaikutusta toimialan irtaimen investointien raamiin, koska ne jäävät toimialalle (TB22 = 0,3 miljoonaa euroa).

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan henkilöstötoimikunta käsitteli talousarvioesityksen kokouksessaan 31.8.2022.

Liite 1 sisältää:

Talousarvion 2023 perusteluteksti, kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala

Liite 2 sisältää:

Talousarvion 2023 määrärahataulukot
kaikkien kolmen käyttötalouden osan talousarviokohtien määrärahat yhteensä
käyttötalouden osan TA-kohdan 4 10 01 määrärahat
käyttötalouden osan TA-kohdan 4 10 02 Kulttuurin laitosavustukset ja
TA-kohdan 4 10 03 Liikunnan laitosavustukset
toimialan talousarvioehdotus palvelukokonaisuuksittain sekä toimialan yhteisiin tuloihin- ja menoihin eriteltynä
irtaimen omaisuuden perushankintamäärärahat 2022–2031

Liite 3 sisältää:

Vuoden 2023 talousarvioehdotuksen raami sekä talousarvio- ja taloussuunnitelmaehdotuksen 2023–2025 laatimisohteet

Esittelijä

vs. kulttuurin ja vapaa-ajan toimialajohtaja
Kirsti Laine-Hendolin

Lisätiedot

Kirsti Laine-Hendolin, hallintojohtaja, puhelin: 09 310 87751
kirsti.laine-hendolin(a)hel.fi
Mika Malmberg, talous- ja suunnittelupäällikkö, puhelin: +358405823381
mika.malmberg(a)hel.fi
Ari Tirri, talouspäällikkö, puhelin: 310 85510
ari.tirri(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Talousarvioteksti 2023
- 2 TAE 2023 taulukkoliite
- 3 Vuoden 2023 talousarvioehdotuksen raami sekä talousarvio ja taloussuunnitelmaehdotuksen 2023-2025 laatimisohteet

Muutoksenhaku

Postiosoite
PL 51400
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kulttuurijavapaa-aika@hel.fi

Käyntiosoite
Fredriksberg, Konepajankuja 3
Helsinki 00510

Puhelin
+358 9 310 1060
Faksi

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alv.nro
FI02012566

13.09.2022

Asia/17

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kaupunginkanslia

Päätöshistoria

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 06.09.2022 § 127